

LECT. UNIV. DR. ALINA-MONICA AXENTE

Facultatea de Drept a Universității „Titu Maiorescu” din București

# CURS DE DREPT PRIVAT ROMAN

*Editura*  
**Stamangiu**  
2022

# CUPRINS

<b>CARTEA I. INTRODUCERE ÎN STUDIUL DREPTULUI PRIVAT ROMAN</b>	<b>1</b>
<b>INTRODUCERE</b>	<b>3</b>
<i>Secțiunea 1. Epoca prestatală</i>	4
<i>Secțiunea a 2-a. Regalitatea</i>	5
<i>Secțiunea a 3-a. Republica</i>	7
<i>Secțiunea a 4-a. Imperiul</i>	12
§1. Principatul	12
§2. Dominatul	13
<b>CAPITOLUL I. IZVOARELE DREPTULUI ROMAN</b>	<b>14</b>
<i>Secțiunea 1. Obiceiul</i>	14
<i>Secțiunea a 2-a. Legea</i>	16
§1. Despre legi	16
1.1. Noțiune	16
1.2. Procedura de adoptare a legilor	16
1.3. Structura legii	18
<i>Secțiunea a 3-a. Legea celor XII Table</i>	21
<i>Secțiunea a 4-a. Edictele magistraților</i>	24
§1. Despre edicte în general	24
§2. Edictele pretorilor	25
<i>Secțiunea a 5-a. Jurisprudența</i>	28
§1. Generalități	28
§2. Jurisprudența sacrală	30
§3. Jurisprudența laică	32
§4. Jurisprudența în epoca clasică	35
4.1. Caracterul științific al jurisprudenței clasice	35
4.2. Școlile de drept	36
4.3. Apogeul jurisprudenței clasice	37
§5. Decăderea jurisprudenței în epoca postclasică. <i>Ius publice         respondendi și Legea citațiunilor</i>	40
<i>Secțiunea a 6-a. Senatusconsultele (Hotărârile senatului)</i>	41
<i>Secțiunea a 7-a. Constituțiunile imperiale</i>	43
7.1. <i>Mandata</i>	44
7.2. <i>Decreta</i>	44

7.3. <i>Rescripta</i>	44
7.4. <i>Edicta</i>	45
Secțiunea a 8-a. <i>Opera legislativă a Împăratului Justinian</i>	45
§1. Codul	46
§2. <i>Institutiones</i>	47
§3. Novelele	48
§4. Digestele	48
<b>CAPITOLUL AL II-LEA. PROCEDURA CIVILĂ ROMANĂ</b>	<b>52</b>
Secțiunea 1. <i>Considerații generale</i>	52
Secțiunea a 2-a. <i>Procedura legisacțiunilor</i>	54
§1. Noțiuni și caracteristici	54
§2. Derularea procesului	56
2.1. Citarea pârâtului în procedura legisacțiunilor (etapă premergătoare procesului)	56
2.1.1. <i>In ius vocatio</i>	56
2.1.2. <i>Vadimonium</i> extrajudiciar	58
2.1.3. <i>Condictio</i>	59
2.2. Faza <i>in iure</i> (în fața magistratului) – prima fază a procesului	59
2.2.1. Activitatea părților	59
2.2.2. Despre magistrați și activitatea lor	62
2.2.3. <i>Litis contestatio</i> – hotărâre între faza <i>in iure</i> și faza <i>in iudicio</i>	69
2.3. Faza <i>in iudicio</i> (în fața judecătorului) – a doua fază a procesului	70
2.3.1. Desfășurarea procesului	70
2.3.2. Despre judecători	71
§3. Legisacțiunile	74
3.1. Legisacțiunile de judecată	74
3.1.1. <i>Sacramentum</i>	74
3.1.2. <i>Iudicis arbitrive postulatio</i>	79
3.1.3. <i>Condictio</i>	80
3.2. Legisacțiunile de executare	82
3.2.1. <i>Manus iniectio</i>	82
3.2.2. <i>Pignoris capio</i>	84
Secțiunea a 3-a. <i>Procedura formulară</i>	85
§1. Aspecte introductive	85
§2. Despre formulă	87
2.1. Noțiune	87
2.2. Structura formulei	88
2.2.1. Părțile principale	88

2.2.2. Părțile accesorii ale formulei _____	92
§3. Desfășurarea procesului _____	97
3.1. Fazele procesului ( <i>in iure și in iudicio</i> ) _____	97
3.2. <i>Litis contestatio</i> și efectele sale _____	98
3.3. Reprezentarea în justiție _____	101
§4. Despre acțiuni _____	103
4.1. Concept _____	103
4.2. Tipuri de acțiuni _____	104
4.2.1. Acțiuni <i>in rem</i> și acțiuni <i>in personam</i> _____	104
4.2.2. Acțiuni civile și acțiuni pretoriene ( <i>honorarii</i> ) _____	106
4.2.3. Acțiuni directe și acțiuni utile _____	109
4.2.4. Acțiuni penale și acțiuni persecutorii _____	109
4.2.5. Acțiuni populare și acțiuni private _____	109
4.2.6. Acțiuni certe și acțiuni de incerte _____	110
4.2.7. Acțiuni de drept strict și acțiuni de bună-credință _____	110
4.2.8. Acțiuni prejudiciale _____	112
4.2.9. Acțiuni arbitrării _____	113
§5. Efectele sentinței _____	116
5.1. Forța juridică a sentinței _____	116
5.2. Forța executorie a sentinței _____	117
Secțiunea a 4-a. Procedura extraordinară _____	122
§1. Context _____	122
§2. Desfășurarea procesului _____	123
2.1. Competența _____	123
2.2. Citarea _____	124
2.3. Derularea propriu-zisă a procesului _____	124
2.4. Hotărârea judecătorească _____	125
<b>CAPITOLUL AL III-LEA. PERSOANELE _____</b>	<b>126</b>
Secțiunea 1. <i>Status Civitatis. Status Libertatis</i> _____	126
§1. Capacitatea juridică _____	126
1.1 <i>Capitis deminutio</i> – incapacitatea de drept _____	127
1.2. Prelungirea personalității defunctului _____	128
§2. Oamenii liberi _____	130
2.1. Considerații generale _____	130
2.2. Cetățenii _____	131
2.2.1. Moduri de dobândire a cetățeniei romane _____	131
2.2.2. Drepturile cetățenilor romani _____	132
2.2.3. Numele cetățeanului roman _____	133
2.2.4. Moduri de pierdere a cetățeniei romane _____	134

2.3. Latinii _____	135
2.4. Peregrinii _____	136
2.5. Dobândirea cetățeniei de către latini și peregrini _____	138
2.5.1. Latinii _____	138
2.5.2. Peregrinii _____	139
2.5.3. Generalizarea cetățeniei romane _____	139
§3. Sclavii _____	140
3.1. Condiția juridică a sclavilor _____	140
3.2. Izvoarele (cauzele) sclaviei _____	144
3.2.1. Nașterea _____	144
3.2.2. Cauze ulterioare nașterii _____	145
§4. Dezrobiții _____	148
4.1. Cadru general _____	148
4.2. Formele dezrobirii <i>manumissio</i> _____	149
4.2.1. Formele solemne ale dezrobirii _____	150
4.2.2. Formele nesolemne ale dezrobirii _____	152
4.3. Obligațiile dezrobiteului față de patron _____	152
4.3.1. <i>Bona</i> _____	153
4.3.2. <i>Obsequium</i> _____	154
4.3.3. <i>Operae</i> _____	155
4.4. Limitarea dezrobirilor _____	155
§5. Persoanele cu o condiție juridică mixtă _____	157
5.1. Oamenii liberi cu o condiție juridică specială _____	157
5.1.1. <i>Addicti</i> _____	158
5.1.2. Persoane <i>in mancipio</i> _____	159
5.1.3. <i>Auctorati</i> _____	159
5.1.4. <i>Liber homo bona fide serviens</i> _____	160
5.1.5. <i>Redempti ad hostibus</i> _____	160
5.2. Colonii – oameni semiliberi _____	160
<i>Secțiunea a 2-a. Status Familiae</i> _____	162
§1. Familia romană _____	162
1.1. Conceptul de familie _____	162
1.2. Rudenia _____	163
1.2.1. Agnațiunea (rudenia civilă) _____	163
1.2.2. Cognatiunea (rudenia de sânge) _____	165
§2. Puterea părintească ( <i>Patria Potestas</i> ) _____	165
§3. Căsătoria _____	169
3.1. Considerații generale _____	169
3.2. Căsătoria cu <i>manus</i> _____	169
3.2.1. Condiții de formă ale încheierii căsătoriei _____	170

3.2.2. Condiții de fond (de valabilitate) ale căsătoriei _____	171
3.2.3. Efectele căsătoriei _____	174
3.3. Căsătoria fără <i>manus</i> _____	175
3.4. Desfacerea căsătoriei _____	176
§4. Legitimarea, adopțiunea și adrogațiunea _____	177
4.1. Legitimarea _____	177
4.2. Adopțiunea _____	180
4.2.1. Noțiune _____	180
4.2.2. Condiții de formă _____	181
4.2.3. Condiții de fond _____	182
4.2.4. Efecte _____	182
4.3. Adrogațiunea _____	183
4.3.1. Condiții de formă _____	184
4.3.2. Condiții de fond _____	185
4.3.3. Efecte _____	185
§5. Emanciparea _____	186
§6. Protecția incapacabililor de fapt. Tutela și curatela _____	188
6.1. Incapacitatea de fapt _____	188
6.2. Tutela _____	189
6.2.1. Generalități _____	189
6.2.2. Tipuri de tutelă _____	190
6.2.3. Exerțitarea tutelei _____	193
6.2.3.1. Aptitudinea de a fi tutore _____	193
6.2.3.2. Procedee de administrare _____	193
6.2.3.3. Răspunderea tutorelui _____	195
6.3. Curatela _____	196
§7. Persoana juridică _____	197
7.1. Persoana juridică de drept public _____	198
7.2. Persoana juridică de drept privat _____	199
<b>CAPITOLUL AL IV-LEA. BUNURI. DREPTURI REALE _____</b>	<b>201</b>
<i>Secțiunea 1. Despre bunuri</i> _____	201
§1. Noțiuni generale _____	201
§2. Clasificarea bunurilor _____	202
2.1. <i>Res extra patrimonium</i> _____	202
2.2. <i>Res in patrimonio</i> _____	204
2.3. <i>Res corporales</i> și <i>res incorporales</i> _____	205
2.4. <i>Res mobiles</i> și <i>res soli</i> _____	205
2.5. Bunuri fungibile și bunuri nefungibile ( <i>genera</i> și <i>species</i> ) _____	206
2.6. Fructe și produse _____	207

<i>Secțiunea a 2-a. Despre posesiune</i>	208
§1. Noțiune și elemente	208
§2. Interdictele posesorii	212
2.1. Interdictele <i>retinendae possessionis causa</i>	213
2.2. Interdictele <i>recuperandae possessionis causa</i>	214
2.3. Interdictele <i>adipiscendae possessionis causa</i>	216
<i>Secțiunea a 3-a. Despre proprietate</i>	216
§1. Noțiunea dreptului de proprietate	216
§2. Limitele dreptului de proprietate	217
§3. Dobândirea proprietății	219
3.1. Generalități	219
3.2. Moduri naturale de dobândire a proprietății	221
3.2.1. Tradițiunea	221
3.2.2. Ocupațiunea	224
3.2.3. Specificațiunea	226
3.2.4. Accesiunea	226
3.3. Moduri civile de dobândire a proprietății	230
3.3.1. Mancipațiunea	230
3.3.2. Uzucapiunea	232
3.3.3. <i>In iure cessio</i>	237
3.3.4. <i>Adiudicatio</i>	237
3.3.5. <i>Lex</i>	238
§4. Evoluția formelor de proprietate	238
4.1. Proprietatea în epoca gentilică (prestatală)	239
4.2. Proprietatea în epoca veche	240
4.3. Proprietatea în epoca clasică	241
4.4. Proprietatea în epoca postclasică	243
<i>Secțiunea a 4-a. Despre drepturile reale care poartă asupra lucrului altuia (iura in re aliena)</i>	243
§1. Servituțiile	243
1.1. Servituțiile prediale	243
1.2. Servituțiile personale	245
1.2.1. Uzufuctul	246
1.2.2. <i>Usus</i>	248
1.2.3. <i>Habitatio și Operae</i>	249
§2. Emfiteoza	249
§3. Superficia	250

<b>CAPITOLUL AL V-LEA. SUCCESIUNILE</b>	<b>252</b>
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	252
<i>Secțiunea a 2-a. Succesiunea testamentară</i>	253
§1. Noțiune	253
§2. Formele de testament	254
2.1. Formele de testament în epoca veche	254
2.2. Formele de testament în dreptul clasic	258
2.3. Formele de testament în dreptul postclasic	259
2.4. <i>Testamenti factio</i>	260
2.4.1. <i>Testamenti factio activa</i>	260
2.4.2. <i>Testamenti factio pasiva</i>	261
§3. Instituirea și substituirea de moștenitori	263
3.1. Instituirea	263
3.2. Substituirea	265
<i>Secțiunea a 3-a. Succesiunea legală (moștenirea ab intestat)</i>	267
§1. Considerații introductive	267
§2. Categoriile de moștenitori legali prevăzute de Legea celor XII Table	268
2.1. <i>Sui heredes</i>	268
2.2. <i>Adgnatus proximus</i>	270
2.3. <i>Gentiles</i>	273
§3. Reformele pretorilor (moștenirea pretoriană)	273
3.1. Reformele pretorilor	273
3.2. Categoriile de moștenitori pretorienii	274
§4. Reformele imperiale	276
4.1. Senatusconsultul Tertullian	277
4.2. Senatusconsultul Orfitian	278
4.3. Reforma împăratului Justinian	278
<i>Secțiunea a 4-a. Succesiunea deferită contra testamentului (dezmoștenirea)</i>	278
§1. Dezmoștenirea	278
§2. Testamentul <i>inoficios</i> și <i>querela inoficiosi testamenti</i>	280
<i>Secțiunea a 5-a. Acceptarea moștenirii</i>	282
§1. Categoriile de moștenitori (din punct de vedere al posibilității de a repudia moștenirea)	282
§2. Condițiile dobândirii moștenirii	283
§3. Formele acceptării	284
§4. Efectele acceptării moștenirii	285
<i>Secțiunea a 6-a. Repudierea succesiunii</i>	288



<i>Secțiunea a 7-a. Acțiunile de apărare a moștenirii (sanctiunea moștenirii)</i>	289
§1. Apărarea moștenirii civile	290
§1. Apărarea moștenirii pretoriene	291
<i>Secțiunea a 8-a. Legate și fideicomise</i>	292
§1. Legate	292
§2. Fideicomise	295
<b>CARTEA A II-A. TEORIA OBLIGAȚIILOR</b>	<b>297</b>
<b>PARTEA GENERALĂ</b>	<b>299</b>
<b>CAPITOLUL I. DEFINIȚIA ȘI ELEMENTELE OBLIGAȚIILOR</b>	<b>299</b>
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de obligație</i>	299
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele obligației</i>	300
§1. Subiectele obligației	300
§2. Obiectul obligației	300
§3. Sanctiunea obligației	302
<b>CAPITOLUL AL II-LEA. CATEGORII DE OBLIGAȚII</b>	<b>303</b>
<i>Secțiunea 1. Categorii de obligații în funcție de izvoare</i>	303
<i>Secțiunea a 2-a. Categorii de obligații în funcție de sancțiune</i>	304
<i>Secțiunea a 3-a. Categorii de obligații în funcție de subiecte</i>	305
<b>CAPITOLUL AL III-LEA. EFECTELE OBLIGAȚIILOR</b>	<b>307</b>
<i>Secțiunea 1. Executarea obligațiilor</i>	307
§1. Cadrul general	307
§2. Nulitatea stipulațiunii pentru altul	307
§3. Nulitatea promisiunii pentru fapta altuia	310
§4. Reprezentarea în contracte (răspunderea civilă contractuală)	311
4.1. Concept. Premise	311
4.2. Acțiunile cu caracter alăturat	313
4.3. Tipuri ale reprezentării	318
4.3.1. Reprezentarea perfectă și reprezentarea imperfectă	318
4.3.2. Reprezentarea activă și reprezentarea pasivă	319
4.3.3. Considerente finale	320
§5. Sistemul noxalității și sistemul acțiunilor noxale (răspunderea civilă delictuală pentru fapta altuia)	320
5.1. Sistemul noxalității	321
5.2. Sistemul acțiunilor noxale	322
5.2.1. Condițiile de intentare a acțiunilor noxale	323
5.2.2. Despre evoluția acțiunilor noxale	326

<i>Secțiunea a 2-a. Neexecutarea obligațiilor</i>	327
§1. Cauzele de neexecutare a obligațiilor	327
1.1. Cazul fortuit	328
1.2. Forța majoră	328
1.3. Culpa	330
1.4. Dolul	332
1.5. Mora	332
1.6. Custodia	333
§2. Limitele răspunderii debitorului. Daune-interese	334
<b>CAPITOLUL AL IV-LEA. STINGEREA OBLIGAȚIILOR</b>	<b>336</b>
<i>Secțiunea 1. Moduri voluntare de stingere a obligațiilor</i>	336
§1. Plata	336
§2. Darea în plată	339
§3. Novațiunea	340
3.1. Novațiunea voluntară	340
3.2. Novațiunea necesară	342
§4. Compensațiunea	343
§5. Remiterea de datorie	345
<i>Secțiunea a 2-a. Moduri nevoluntare de stingere a obligațiilor</i>	348
§1. Imposibilitatea de executare	348
§2. Confuziunea	349
§3. Moartea	349
§4. Prescripția extinctivă	350
§5. <i>Capitis deminutio (minima)</i>	351
<b>CAPITOLUL AL V-LEA. TRANSMITEREA (TRANSFERUL)</b>	
<b>OBLIGAȚIILOR</b>	<b>353</b>
<i>Secțiunea 1. Cesiunea de creanță</i>	353
<i>Secțiunea a 2-a. Cesiunea de datorie</i>	356
<b>CAPITOLUL AL VI-LEA. GARANȚII</b>	<b>357</b>
<i>Secțiunea 1. Garanții personale</i>	357
§1. Garanțiile personale specifice epocii vechi	357
1.1. <i>Sponsio</i>	357
1.2. <i>Fidepromissio</i>	358
§2. Garanțiile personale în dreptul clasic	360
§3. Reformarea garanțiilor personale în dreptul postclasic	361
3.1. Beneficiul de cesiune de acțiuni	361
3.2. Beneficiul de diviziune	361
3.3. Beneficiul de discuțiune	362

§4. Alte forme de garanții (neformale) _____	362
4.1. <i>Receptum argentarii</i> _____	362
4.2. <i>Constitutum debiti alieni</i> _____	362
4.3. <i>Mandatum pecuniae credendae</i> _____	363
Secțiunea a 2-a. <i>Garanții reale</i> _____	363
§1. <i>Fiducia</i> _____	363
§2. <i>Gajul</i> _____	365
§3. <i>Ipoteca</i> _____	365
3.1. <i>Evoluția ipotecii</i> _____	366
3.2. <i>Constituirea ipotecii</i> _____	367
3.3. <i>Trăsăturile ipotecii</i> _____	369
3.4. <i>Stabilirea rangului creditorilor ipotecari</i> _____	372
3.5. <i>Efectele ipotecii</i> _____	372
3.6. <i>Stingerea ipotecii</i> _____	373
<b>PARTEA SPECIALĂ. IZVOARELE OBLIGAȚIILOR</b> _____	<b>375</b>
<b>CAPITOLUL I. DESPRE CONTRACTE</b> _____	<b>375</b>
<i>Secțiunea 1. Noțiuni</i> _____	375
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele contractelor</i> _____	376
§1. <i>Elementele esențiale ale contractelor</i> _____	376
1.1. <i>Obiectul</i> _____	376
1.2. <i>Capacitatea</i> _____	377
1.3. <i>Consimțământul</i> _____	378
1.3.1. <i>Violența fizică (vis)</i> _____	378
1.3.2. <i>Neseriozitatea</i> _____	378
1.3.3. <i>Eroarea</i> _____	379
1.3.4. <i>Teama (metus)</i> _____	380
1.3.5. <i>Dolus</i> _____	381
§2. <i>Elementele accidentale ale contractelor</i> _____	381
2.1. <i>Termenul</i> _____	382
2.1.1. <i>Termenul suspensiv</i> _____	382
2.1.2. <i>Termenul extinctiv</i> _____	385
2.2. <i>Condiția</i> _____	386
<i>Secțiunea a 3-a. Clasificarea contractelor</i> _____	386
<i>Secțiunea a 4-a. Contracte solemne</i> _____	388
§1. <i>Sponsio religiosa</i> _____	389
§2. <i>Iusiurandum liberti</i> _____	389
§3. <i>Sponsio laica</i> _____	390
§4. <i>Stipulațiunea (contractul verbal)</i> _____	390

§5. <i>Dotis dictio</i> _____	393
§6. <i>Nexum</i> _____	393
§7. Contractul literal ( <i>litteris</i> ) _____	396
<b>Secțiunea a 5-a. Contracte reale</b> _____	<b>397</b>
§1. <i>Mutuum</i> (împrumutul de consumațiune) _____	398
§2. <i>Fiducia</i> _____	399
§3. <i>Gajul</i> _____	400
§4. <i>Comodatul</i> _____	401
§5. <i>Depozitul</i> _____	402
<b>Secțiunea a 6-a. Contracte consensuale</b> _____	<b>405</b>
§1. <i>Vânzarea (emptor venditio)</i> _____	405
1.1. Elementele vânzării _____	406
1.1.1. <i>Consimțământul</i> _____	406
1.1.2. <i>Obiectul/marfa (merx)</i> _____	407
1.1.3. <i>Prețul (pretium)</i> _____	409
1.2. Efectele vânzării _____	410
1.2.1. <i>Obligațiile vânzătorului</i> _____	410
1.2.2. <i>Obligațiile cumpărătorului</i> _____	414
§2. <i>Locațiunea (locatio conductio)</i> _____	415
2.1. <i>Locatio rei</i> _____	415
2.1.1. Elementele locațiunii unui lucru _____	416
2.1.2. Efectele produse de <i>locatio rei</i> _____	416
2.1.3. <i>Stingerea locațiunii unui lucru</i> _____	417
2.2. <i>Locatio operarum</i> _____	418
2.3. <i>Locatio operis faciendi</i> _____	419
2.4. <i>Anexă/precizări terminologice</i> _____	420
§3. <i>Societatea</i> _____	420
3.1. <i>Formele societății</i> _____	421
3.2. <i>Elementele contractului de societate</i> _____	422
3.3. <i>Efectele contractului de societate</i> _____	423
3.4. <i>Stingerea societății</i> _____	424
§4. <i>Mandatul</i> _____	425
4.1. <i>Elementele contractului de mandat</i> _____	425
4.2. <i>Efectele contractului de mandat/obligațiile părților</i> _____	426
4.3. <i>Stingerea contractului de mandat</i> _____	427
<b>Secțiunea a 7-a. Contracte nenumite</b> _____	<b>427</b>
<b>CAPITOLUL AL II-LEA. PACTE</b> _____	<b>430</b>
<b>Secțiunea 1. Pactele pretoriene (pacta praetoria)</b> _____	<b>430</b>
§1. <i>Recepta</i> _____	431

§2. Pactul de jurământ ( <i>iusiurandum voluntarium</i> ) _____	431
§3. Pactul de constitut _____	432
Secțiunea a 2-a. Pactele alăturate ( <i>pacta adiecta</i> ) _____	432
Secțiunea a 3-a. Pactele legitime ( <i>pacta legitima</i> ) _____	432
§1. Donația _____	433
1.1. Caracterele donației _____	433
1.2. Felurile donației _____	434
1.2.1. Donația <i>inter vivos</i> _____	434
1.2.2. Donația <i>mortis causa</i> _____	438
§2. Compromisul _____	439
<b>CAPITOLUL AL III-LEA. QUASICONTRACTE _____</b>	<b>440</b>
Secțiunea 1. Gestiunea de afaceri ( <i>negotiorum gestio</i> ) _____	440
Secțiunea a 2-a. Plata lucrului nedatorat _____	442
Secțiunea a 3-a. Gestiunea tutorelui pentru copil _____	443
Secțiunea a 4-a. Acceptarea unei succesiuni _____	445
Secțiunea a 5-a. Indiviziunea _____	446
<b>CAPITOLUL AL IV-LEA. DELICTE _____</b>	<b>447</b>
Secțiunea 1. Câteva considerații despre delictes _____	447
Secțiunea a 2-a. Delictes private vechi _____	448
§1. Furtul _____	448
1.1. În dreptul vechi _____	448
1.1.1. <i>Furtum manifestum</i> _____	448
1.1.2. <i>Furtum nec manifestum</i> _____	449
1.2. În dreptul clasic _____	449
§2. <i>Iniuria</i> _____	450
2.1. <i>Iniuria</i> în epoca veche _____	450
2.2. <i>Iniuria</i> în dreptul clasic și postclasic _____	450
§3. <i>Damnum iniuria datum</i> (paguba cauzată pe nedrept) _____	451
Secțiunea a 3-a. Delictes private noi _____	453
§1. <i>Rapina</i> (tâlہaria) _____	453
§2. <i>Metus</i> și <i>dolus</i> _____	454
§3. <i>Fraus creditorum</i> (frauda creditorilor) _____	455
<b>CAPITOLUL AL V-LEA. QUASIDELICTE _____</b>	<b>457</b>
<b>BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ _____</b>	<b>459</b>